

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi pōli. Veljajo v tiskarnici jemane za celo leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gold. 60 kr., za pol leta 2 gold. 40 kr., za četrt leta 1 gold. 30 kr.

V Ljubljani v sredo 18. junija 1879.

Obseg: Štipendije za učence kmetijstva. — Opis nekaterih sadnemu drevju škodljivih mrčesov. (Dal.) — Proti Nemčiji (Konec.) — Gospodarske novice. — Kako se naš finančni minister lepega dela s stanjem avstrijskih financ. — Šolske novice. — Slovansko slovstvo. — Popotne črtice. — O volitvah za državni zbor. — Dopisi. — Novičar.

Gospodarske stvari.

Štipendije za učence kmetijstva.

Na kmetijski šoli „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu poleg Dunaja se za triletni tečaj (to je za leto 1880., 1881. in 1882.) oddaje državna štipendija z 250 gold. za vsako leto. — Dobiti jo utegne mladeneč, ki je 1) vsaj 16 let star, 2) z dobrim vspehom dovršil 4 let gimnazije ali realke in 3) ki priloži pismo, s katerim stariši ali varuh izpričajo, da nimajo nič zoper to, da prošnjik stopi v to šolo. V posebno podporo prošnji služi to, če si je mladeneč uže dejansko kaj kmetijskih vednosti pridobil. — Prošnje z dotičnimi dokladami se imajo zadnji čas do 31. avgusta t. l. vložiti pri direkciji šole „Francisco-Josefinum“ v Mödlingu, kjer se tudi program te šole dobiva. Štipendisti niso šolnine oproščeni.

Zraven te štipendije, ki ima ime „državne štipendije“ (Staatsstipendium) se oddaste na tej šoli še dve štipendiji, ki se imenujeta „štipendije nadvojvode Karola Ludovika“ (Erzherzog Carl Ludwig Stipendium) v istem znesku po 250 gold. za prihodnji triletni šolski tečaj (1880., 1881. in 1882.) in pod istimi pogoji. Tudi za ti dve štipendiji je čas kompetence do 31. avgusta t. l. odločen.

Na tej kmetijski šoli je tudi posebna šola za vrtnarje (Gärtnerschule) z imenom „Elisabethinum“. — Na tej vrtnarski šoli se oddaste 2 cesarski štipendiji po 250 gold. za 2 leti, namreč za šolsko leto 1880. in 1881. — Za te štipendije se zahteva 1) starost mladenčca 15 let in močna telesnost, 2) dovršena ljudska šola, 3) zadovoljnost starišev ali varuhov, da mladeneč stopi v to šolo. Posebna podpora taki prošnji je, če prošnjik dokazati more, da je mladeneč uže več časa vrtnaril. — Prošnje z dokladami se zadnji čas do 31. avgusta t. l. imajo vložiti pri direkciji „Francisco-Josefinuma“, kjer se tudi programi te šole dobivajo. Tudi ti štipendisti niso šolnine oproščeni.

C. k. ministerstvo kmetijstva
30. maja 1879.

Opis nekaterih sadnemu drevju škodljivih mrčesov.

A. Gosenice.

(Dalje.)

5. Debeloglavka, butec (Grosskopf, Schwamm-spinner, Stammotte; *Bombix dispar* L.), je med metulji eden najčudnejših. On in ona sta si popolnoma različna, drug drugemu v ničemur prav nič podobna. On je z razprostrenimi flafutkami 3 centimetre širok, rujavo-siv in ima po hrbtu več vrstic črnih progic. Na sprednjih krilcih ima počezne cikcakaste črte; krilca so obraščena s črnkasto pavolico (mahom = Flaum) in so od zdolej svitlo rujave barve. Babična širjava je do 6 centimetrov; njeno truplo, posebno zadnji del, kateri je na koncu z rujavo-sivo dlako pokrit, je neprimerno debelo. Njene povisnjene flafutice so umazano-bele, vlečejo nekoliko na rumenkasto, na katerih se nahajajo črne pike s počeznimi cikastimi črtami.

Gosenice tega metulja so rujave (do malega črno-rujave), imajo na hrbtu široko temno potezo ali pa po tri tanke rumene črtice. Na sprednjih obročkih nahajajo se višnjeve, na zadnjih pa rdeče bradovice s precej dolgimi in trdimi ščetinicami. Glava je debelo butasta, rumenkasto-siva, na kateri ste dve rujavi piki. Doraščena gosenica je dolga okoli 6 centimetrov.

Buba je črna, natrošena s šopki rumene dlake, do 3 centimetre dolga (pri njej debela, a pri njem nekoliko krajša in tanjša) in visi narobe — prosto pripradena.

Metulj se prikaže navadno septembra meseca. On o mraku okoli frfrá, med tem ko babica mirno sedi. Kmalu potem, ko se je oplodila, na stene, veje in v razpoke drevesne skorije do 500 jajčic zleže, katera v podobi ploskega kupčka zloži in z rujavo dlako svoje zadnjice dobro pokrije. Ko so jajčica donešena, poginejo stari metulji. Meseca aprila in maja prihodnjega leta, ako je vreme toplo, izlezejo iz jajčic mlade gosenice, katere raztresene po vsem drevesu živeža iščejo, v kar jim osobito perje sadnega drevja, posebno jabelčno, služi. Tega sem se sam dejansko v svoji prejšnji službi v Šturiji na šolskem vrtu dobro prepričal, kjer sem s temi požeruhi razne poskuse napravljaj.

Konec meseca junija prične se njihovo zabubovanje; bube nahajajo se navadno po razpokah drevesne skorje, na drugih poškodovanih delih drevesa, pod vrt-